

Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative), Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om delaftale på Børne- og Socialministeriets område om bedre fordeling i daginstitutioner

Indledning

Der findes i dag en række daginstitutioner i Danmark, hvor koncentrationen af børn fra udsatte boligområder er meget høj. Det kan have konsekvenser for børnenes trivsel og læring nu og her og for børnenes videre muligheder for at begå sig i livet. Fx ved vi, at børn i udsatte boligområder – set under ét – opnår dårligere resultater i dansk og matematik i skolen, ligesom færre unge fra udsatte boligområder påbegynder en ungdomsuddannelse.

En høj koncentration af børn fra udsatte boligområder kan betyde, at børnene ikke opholder sig tilstrækkeligt i dansksproglige miljøer, at de har en marginal tilknytning til det danske samfund og kun i begrænset omfang stifter bekendtskab med de traditioner, normer og værdier, som vi lægger vægt på her i landet.

På denne baggrund har regeringen den 28. maj 2018 indgået delaftale på Børne- og Socialministeriets område med Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om et initiativ, der fremadrettet skal sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner.

Bedre fordeling af børn i daginstitutioner

Det er helt centralt, at børn fra udsatte boligområder kommer i dagtilbud, hvor der tales dansk, og hvor der er mulighed for at skabe gode miljøer med fokus på trivsel, læring, dannelse og udvikling. Aftalepartierne ønsker ikke, at børn fra udsatte boligområder samles på få institutioner, hvor børnene kun i begrænset omfang møder børn, der er dansktalende, samt danske traditioner, normer og værdier, og hvor det kan være vanskeligt at få udviklet barnets sproglige kompetencer og generelle læringsparathed.

Derfor er aftalepartierne enige om, at der skal sættes ind centralt for at sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner i de kommuner, som har udsatte boligområder. Aftalepartierne er opmærksomme på, at det kan have konsekvenser for konkrete institutioner. Derfor er der afsat en betydelig låne- og ansøgningspulje på 100 mio. kr. årligt i hvert af årene 2019 og 2020, i alt 200 mio. kr., som kommuner kan søge.

I den forbindelse er det vigtigt at fremhæve, at initiativet ses i sammenhæng med øvrige initiativer til bekæmpelse af parallelsamfund, som er aftalt på andre ministerområder, hvor det overordnede mål er at mindske antallet af udsatte boligområder og ghettoområder over en kortere årrække.

Aftalepartierne er enige om, at der i dagtilbudsloven fastsættes regler om, at der højst må nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution. Det vil gælde både kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt privatinstitutioner. Selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence samt privatinstitutioner, der nyoptager mere end 30 pct. børn fra udsatte boligområder om året, skal henholdsvis have opsagt deres driftsaftale eller tilbagekaldt deres godkendelse.

Kommuner, hvor 0-5 årige børn bosat i udsatte boligområder udgør over 20 pct. af alle 0-5-årige børn i kommunen, får mulighed for at hæve loftet for nyoptag til 35 pct. Herudover indsættes der i dagtilbudsloven en bemyndigelse, der giver ministeren mulighed for at udstede regler om en dispensationsadgang for kommunerne. Kommunerne vil efter disse regler kunne ansøge om dispensation for enkelte institutioner, hvis der foreligger helt særlige forhold. Det kan fx være tilfældet, hvis kommunen har besluttet en plan, der vil ændre befolkningssammensætningen indenfor de kommende fx 5 år, og en lukning vil have modstridende effekt i forhold til målsætningen om at tiltrække ressource stærke familier eller andre forhold.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at hvis kommunerne som led i opfyldelsen af pasningsgarantien ønsker at tilbyde de børn, som ikke har bopæl i udsatte boligområder, en plads i et dagtilbud i et udsat boligområde, så skal kommunerne også tilbyde en plads uden for et udsat boligområde. Det er den enkelte familie, der beslutter, hvilken af de tilbudte pladser, de vil tage imod. Herudover kan forældrene fortsat selv søge pladser i institutioner beliggende i tilknytning til udsatte boligområder, hvis de ønsker det.

På denne måde ændres dagtilbudsloven, så det bliver klart, at kommunerne tilrettelægger anvisningen, således at sammensætningen af børn i kommunens daginstitutioner i større omfang afspejler befolkningssammensætningen i kommunen.

Høje ambitioner og anerkendelse af kommunale udfordringer

Aftalepartierne er optaget af, at ambitionen bag en bedre fordeling af børn realiseres og anerkender samtidig de udfordringer for kommunerne, som initiativet kan indebære. Derfor indeholder initiativet også, at:

- Kommuner med høje andele af børn (over 20 pct.) fra udsatte boligområder kan hæve loftet til 35 pct.
- Kommuner kan søge om dispensation til at fordele efter et højere loft.
- Der er afsat 200 mio. kr. i en låne- og ansøgningspulje, som kommunerne kan søge til anlæg mv.
- Der indsættes en dispensationsmulighed, hvor kommuner i helt særlige tilfælde kan ansøge om dispensation fra reglerne.

Endelig er aftalepartierne enige om at drøfte initiativet og udviklingen i kommunerne 1 år efter reglernes ikrafttræden og én gang årligt herefter, herunder følge udviklingen i daginstitutionerne i tilknytning til og i nærheden af udsatte boligområder. Heri skal indgå en vurdering af de forbrugte midler fra låne- og ansøgningspuljen.

Initiativet udmøntes herudover via en ændring i dagtilbudsloven, hvor de nye regler forventes at træde i kraft d. 1. januar 2020.

Økonomioversigt

Regeringen, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti er enige om at afsætte 230 mio. kr. over årene 2018-2021 til initiativerne til bekæmpelse af parallelsamfund på Børne- og Socialministeriets område. Der afsættes 15 mio. kr. årligt fra 2022 og frem, jf. *tabel 1*.

Tabel 1**Økonomiske konsekvenser¹**

<i>Mio. kr., 2018 pr</i>	2018	2019	2020	2021	Varigt
Bedre fordeling af børn i daginstitutioner		0	15	15	15
- Omstillingspulje		100	100	0	0
I alt		100	115	15	15

Anm.

¹Det er lagt til grund, at ændringerne træder i kraft 1. januar 2020.